

Leitourgia

nordiskt liturgiskt nätverk

10 år

En historik i samband med
årskonferensen 2014

av

Gunnel Borgegård och Marit Rong

fotograf Mikael Wallerstedt

Jag minns hur spännande det var att kliva över tröskeln till folkhögskolan i Oskarshamn år 2005, när Leitourgia skulle bildas. Men snart sprudlade det och sprakade i skolans alla hörn. Där vreds och vändes på symboler och musik. Där granskades textilier och bilder. Där utmanades invanda roller för gudstjänstdeltagare och liturger. Där slogs i böcker och gudstjänstordningar. Och inte minst bad vi tillsammans, över språkliga och konfessionella gränser. Så har det fortsatt när gudstjänstnätverket Leitourgia har vandrat runt mellan de nordiska länderna.

Nu samlas vi för tionde gången i Uppsala domkyrka, med ett tema som handlar om skapelsen och tingen i liturgin. Inspiration får vi från utställningen Himlen är här, med inlånad konst från kyrkor runt om i Uppland, Gästrikland och Hälsingland. Genom utställningens många föremål förbinds vi med historien tusen år tillbaka i tiden. Men vi utmanas också att blicka lika många generationer framåt. Vattnet, brödet och vinet bär vår existens, men är också beroende av vår omsorg om en hållbar tillvaro på jorden.

Med denna skrift om Leitourgias första tio år önskar vi i årets styrelse Leitourgia många lyckliga år framöver, med fortsatt utbyte av kunskap och erfarenhet runt själva livets källa.

Leitourgias styrelse, genom
Ninna Edgardh, ordförande 2014

Varifrån kommer namnet?

Namnet föreslogs redan i det första mötet, då man beslöt att inbjuda till bildandet av organisationen. Man ville ha ett namn som kunde fungera över språk- och konfessionsgränser i Norden. Det gamla grekiska ordet Leitourgia var ett sådant, som dessutom kunde signalera Leitourgia som ett fackligt nätverk för dem som vill fördjupa sig i frågor om gudstjänstens betydelse.

Leitourgia under 10 år

Leitourgia, det nordiska liturgiska nätverket, bildades i november 2005 som en systerorganisation till North American Academy of Liturgy, NAAL.

North American Academy of Liturgy höll sitt första officiella möte 1976 och sedan dess inbjuder NAAL sina medlemmar, som är liturgiska forskare, till en årlig konferens. I konferenserna har man vissa program och gudstjänster gemensamt, men huvudvikten ligger på arbetet i seminariegrupper. Dessa har fasta deltagare och arbetar i flera år.

Under några år hade Gordon Lathrop och Gail Ramshaw, som båda var engagerade i NAAL, försökt väcka intresse för bildandet av ett liturgiskt nätverk i Norden. De hade dels besökt Norden – och då talat för saken – dels mött nordiska deltagare i NAALs årliga konferenser.

I 2005 års konferens deltog Karl-Gunnar Ellverson och Martin Modéus som ”visitors” och i februari inbjöd de några personer - Kerstin Bothén, Ninna Edgardh, Martin Eriksson, Ragnar Håkansson, Åsa Martinsson och Lena Sjöstrand - till ett möte i Uppsala för att diskutera möjligheterna att tillskapa ett nätverk för liturgi i Norden.

Historiskt sett har den liturgiska utbildningen och den liturgiska forskningen haft liten plats inom teologin i de nordiska länderna, kanske med undantag för det kyrkomusikaliska fältet. Mötet med NAAL hade bidragit till att deltagarna från Norden blivit mer uppmärksamma än tidigare om vikten på samspelet mellan teologi och liturgi, mellan teori och praxis. Man ställde frågor om hur liturgin påverkar och samspelar med teologin och dogmatiken och om hur man skulle kunna skapa möjligheter till fördjupad reflektion om detta.

Mot denna bakgrund önskade deltagarna i mötet i Uppsala att inbjuda till en konferens där syftet var

att utbyta kunskap och reflektion om gudstjänst

att vara en mötesplats mellan kyrka och akademi på ekumenisk och nordisk grund

att bilda ett nätverk för dessa frågor

När beslutet fattats av den förberedande arbetsgruppen att inbjuda till bildandet av Leitourgia, tog Karl-Gunnar Ellverson kontakt med Ekumeniskt Institut för Norden, EIN, för att öka möjligheterna till en ekumenisk och nordisk bredd i arbetet. Detta ledde till ett flerårigt samarbete.

Den första konferensen hölls den 10 – 12 november 2005 på Oskarshamns folkhögskola med 45 deltagare, från alla nordiska länder. Den 11 november bildades Leitourgia, Nordiskt Liturgiskt Nätverk, ideell förening, och föreningens stadgar antogs.

I stadgarna angavs följande ändamål:

Leitourgia vill erbjuda en mötesplats för utbyte av kunskap och reflektion över kristen gudstjänst där forskningens teoretiska reflektion kring riter, gudstjänstens historia, kyrkomusik eller liturgisk teologi förenas med det praktiska gudstjänstlivets erfarenheter och behov. Föreningen är konfessionellt obunden och lyder ej under någon huvudorganisation.

Vidare sägs att verksamheten ska bedrivas

... genom fortlöpande seminarier i liturgiska ämnen. En årlig medlems- och ämneskonferens med ordinarie årsmöte skall hållas i november månad.

Seminariegrupperna var tänkta att vara fasta, från år till år. De skulle spänna över liturgiska fackområden – språk, musik, diakoni, konst, rit och liturgisk teologi. Medlemmarna i grupperna skulle arbeta också mellan konferenserna och i konferenserna ha möjlighet att presentera ”papers” av olika slag och få dem behandlade.

Till skillnad från NAAL, där de flesta medlemmar och deltagare är disputerade, välkomnade Leitourgia var och en som sympatiserar med föreningens ändamål, som är villig att delta i något av föreningens seminarier. Styrelsen beslutar om att antaga någon som medlem. Resultatet av detta blev att Leitourgia blev en möjlig mötesplats för forskare, präster, kyrkomusiker, konstnärer och andra verksamma i kyrkliga organisationer och sammanhang.

Till det konstituerande mötet i Oskarshamn framfördes en hälsning från Gail Ramshaw.

En hälsning från Leitourgia framfördes av Marit Rong till den samlade NAAL-konferensen i San Diego i januari 2006, då hon bl a sade att
... we consider NAAL to be our mother organization, and we hope to develop close ties between the two groups. Gail Ramshaw and Gordon Lathrop encouraged us to found the organization. We are very happy to welcome them as our first two guest lecturers, Gordon in 2006 and Gail in 2007.

Nya stadgar

Stadgarna blev redan 2007 reviderade. De förenklades, blev mindre detaljerade och språket blev lättare. Man strök att föreningen har sitt säte i Oskarshamn och att styrelsen kan besluta att utesluta medlem som vanhedrar föreningen. Man ändrade villkoren för att bli medlem till att medlem är den som tillhör och deltar i ett av Leitourgias seminarier och har betalt medlemsavgift. Man behövde alltså inte bli invald av styrelsen längre.

Arbetsformer

Planeringsgruppen beslöt att redan vid första mötet – utifrån NAALs exempel – presentera ett antal tänkbara seminarieämnen. I inbjudan till mötet betonades nätverkets idé med ett långsiktigt engagemang i ett arbetande seminarium. Planeringsgruppen insåg också behovet av en ledare för varje seminariegrupp framför allt för att administrera arbetet mellan konferenserna. De teman som presenterades som tänkbara var:

- ◆ Att lära sig att fira gudstjänst
- ◆ Liturgiska kläder
- ◆ Barn och gudstjänst
- ◆ Livets riter
- ◆ Diakoni och liturgi
- ◆ Mångfald
- ◆ Feministisk liturgi
- ◆ Ordet i gudstjänsten
- ◆ Församlingens gudstjänst och gudstjänstens församling
- ◆ Postmoderna gudstjänstformer
- ◆ Gudsnärvaro
- ◆ Psalmerna
- ◆ Kyrkans musik
- ◆ Rit och liturgi
- ◆ Kyrkoarkitektur
- ◆ Språket i gudstjänsten
- ◆ Liturgi, andlighet och mystik
- ◆ Tillgänglighet och delaktighet
- ◆ Liturghistoria
- ◆ Ögats liturgi
- ◆ Liturgisk teologi

Relationerna till NAAL var mycket tydliga och Leitourgias organisation och arbetssätt avpassades i hög grad efter NAAL. Relationerna blev också tydliga genom att Leiturgia inbjöd föredragshållare från NAAL.

Leitourgias årskonferenser

Årskonferenserna gavs redan från början tre huvudsakliga delar:

1. **föredrag**, som skulle hållas företrädesvis av organisationens egna medlemmar
2. **arbetet i seminariegrupper**, där deltagarna med sin seminarieledare själva skulle välja sin arbetsform

3. liturgi i praktiken, tillämpad i konferensens gudstjänstliv, i morgon- och aftonböner, i tideböner och gudstjänster

Årskonferenserna har hållits i fyra av de nordiska länderna – av olika skäl ännu inte på Island. Så småningom fick varje konferens ett särskilt tema.

1. Föredrag

En översikt över årskonferenserna och de föredrag som hållits:

2005 årskonferens i Oskarshamn

Gudstjänsten som rit. Martin Modéus, Sverige.

2006 årskonferens i Sigtuna

The Greening of the Liturgy: The Environment as a Theme in Liturgical Theology.

Gordon Lathrop, USA.

Gudstjänsten som performativ praxis. Kari Veiteberg, Norge.

2007 årskonferens i Sigtuna

The Tree of Life, from Yggdrasil to Holy Week. Gail Ramshaw, USA.

The Vulnerable Power of Worship. Mats Rydinger, Sverige.

Vad händer i en kyrklig handling? – om närvaro, kropp och tolkning i riten.

Lena Sjöstrand, Sverige.

2008 årskonferens på Stiklestad

Worship and Culture: The LWF Nairobi Statement and Evangelical Lutheran Worship. Martin Seltz, USA.

Språk som sprenger grenser. Marit Rong, Norge.

Pilegrimens vandring. Berit Lånke, Norge.

2009 årskonferens i Höör kring Kult och kultur

Kult och kultur. Gunnar Weman och Jerk Alton, Sverige.

Psalm och sambälle. Karl-Johan Hansson, Finland.

Klädd för gudstjänst. Åsa Martinsson, Sverige.

2010 årskonferens i Helsingfors kring Mötet mellan östlig och västlig kyrkotradition

Den gudomliga liturgin. Fader Alexej Sjöberg, Finland.

Det teologiska samtalet mellan öst och väst. Risto Cantell, Finland .

Det ortodoxa kyrkorummet. Per Silén, Finland.

2011 årskonferens i Höör kring Sinnenas liturgi

Sinnenas liturgi. Lena Sjöstrand, Sverige, och Kari Veiteberg, Norge.
Sinnenas liturgi - Dopets plats i rummet och tiden exempel Dalby. Stefan Borgehammar, Sverige.

2012 årskonferens i Løgum kloster kring Sansernes liturgi - Lev et liturgi

Musik – kroppens liturgi. David Scott Hamnes, Norge.
Liturgien, liturgen och rummet. Kirstine Helboe Johansen och Jan Grönborg, Danmark.

2013 årskonferens på Granavolden kring Kirkelige handlinger: folkelig høytid i livets gudstjenester

Livets gudstjenester i en mångkulturell miljö. Anna Davidsson Bremborg, Sverige.
Kirkelig handling – folkelig høytid. Jan Terje Christoffersen, Norge.
Livets riter i katolsket, ortodox og frikyrkeligt perspektiv. Ragnhild Bjelland OP, Norge, Fader Mikael Sundkvist, Finland, Hans Andreasson, Sverige.

2014 årskonferens i Uppsala kring Himlen är här – om skapelsen och tingen i liturgin

Materiell teologi: Inkarnation som paradig for gudsmøtet. Ola Sigurdson, Sverige. Respons: Jette Bendixen Rønkilde, Danmark.
Liturgi och hållbar utveckling. Göran Lindström, Sverige och Panu Pihkala, Finland.

2. Seminariegrupper

Av alla de tänkbara teman för seminariegrupper som föreslagits valdes några och några lades till utifrån deltagarnas intressen redan i den första konferensen. Grupperna formades med 5 – 10 deltagare i varje och samlades kring följande teman:

- ◆ Liturgisk teologi
- ◆ Rit och liturgi
- ◆ Livets riter
- ◆ Diakoni och liturgi
- ◆ Språket i gudstjänsten
- ◆ Musik
- ◆ Konsten – rummet - tingen

3. Liturgi i praktiken

Ansvar för utformningen av gudstjänstlivet under årskonferenserna har ”värdlandet”. Detta ger en upplevelse av skillnaden mellan de olika ländernas gudstjänstraditioner och blir också ett bidrag i samtalet om liturgin och gudstjänstens utformning.

Postkonferenser

För att utnyttja tiden så mycket som möjligt har Leitourgias konferensprogram alltid varit tätt. I samband med några konferenser har en postkonferens erbjudits för att deltagarna under sakkunnig ledning skulle få möjlighet att besöka en eller flera sevärdheter i anslutning till konferensen.

- 2008 anordnade Liturgisk Senter i Trondheim en postkonferens med besök i Tautra kloster, Frostating och Nidarosdomen.
- 2010 fick deltagarna möjlighet att besöka den Ortodoxa kyrkan i Hagalund, Esbo, och Tempelplatsens kyrka i Helsingfors.
- 2011 erbjöds deltagarna att besöka Dalby Heliga korskyrka, Lunds domkyrka och domkyrkoforum vid domkyrkan.
- 2014 inbjuds deltagarna att delta i jubileet av Nathan Söderbloms biskopsvigning 1914.

Styrelsearbetet

Vid val av styrelse har ambitionen varit att alla nordiska länder skulle vara representerade.

Mandatperioden för ordförande och vice ordförande är ett år. Vice ordförande väljs med avsikten att vid nästa årsmöte väljas till ordförande. Sekreterare och kassör väljs på två år, med omlottval. Behovet av kontinuitet i styrelsearbetet var dock stort till att börja med och därför blev flera omvalda. Av arbetsmässiga orsaker utvidgades styrelsen så småningom, från fyra till sex ledamöter.

Åsa Martinsson skapade Leitourgias hemsida och skötte den fram till dess att Martin Rønkilde tog över 2012.

2005

Ordförande	Karl-Gunnar Ellverson
Vice ordförande	Marit Rong
Sekreterare	Xiomara von Börtzell
Kassör	Ragnar Håkanson

2006

Ordförande	Karl-Gunnar Ellverson
Vice ordförande	Marit Rong
Sekreterare	Xiomara von Börtzell
Kassör	Ragnar Håkanson

2007

Ordförande	Karl-Gunnar Ellverson, till augusti månad
Vice ordförande	Marit Rong
Sekreterare	Xiomara von Börtzell
Kassör	Ragnar Håkanson

2008

Ordförande	Marit Rong
Vice ordförande	Ragnar Håkanson
Sekreterare	Gunnel Borgegård
Kassör	Åsa Martinsson

2009

Ordförande	Marit Rong
Vice ordförande	Sixten Ekstrand
Sekreterare	Gunnel Borgegård
Kassör	Åsa Martinsson
Ledamot	David Scott Hamnes
Konsultativ medlem	Ragnar Håkanson

2010

Ordförande	Sixten Ekstrand
Vice ordförande	Jan-Olof Aggedal
Sekreterare	Gunnel Borgegård
Kassör	Åsa Martinsson
Ledamot	David Scott Hamnes

2011

Ordförande	Jan-Olof Aggedal
Vice ordförande	Jan Grönborg
Sekreterare	Gunnel Borgegård
Kassör	Åsa Martinsson
Ledamot	Sixten Ekstrand
	David Scott Hamnes

2012

Ordförande	Jan Grönborg
Vice ordförande	David Scott Hamnes
Sekreterare	Ninna Edgardh
Kassör	Kristina Lindström
Ledamot	Sixten Ekstrand
	Jan-Olof Aggedal
	Kristín Tómasdóttir

2013

Ordförande	David Scott Hamnes
Vice ordförande	Ninna Edgardh
Sekreterare	Sixten Ekstrand
Kassör	Peter Nätterlund
Ledamot	Jan Grönborg
	Kristín Tómasdóttir

2014

Ordförande	Ninna Edgardh
Vice ordförande	Kristin Tómasdóttir
Sekreterare	Sixten Ekstrand
Kassör	Peter Nätterlund
Ledamot	David Scott Hamnes
	Jette Bendixen Rønkilde

Antalet medlemmar har varierat under åren. Av de 70-80 medlemmarna har ungefär hälften deltagit i årskonferenserna.

Styrelsens uppgifter har huvudsakligen bestått i

- ◆ att planera och genomföra årskonferenserna
- ◆ att söka det ekonomiska stöd, som krävs utöver medlemsavgifterna, för att möjliggöra styrelsearbete och konferenser

- ◆ att rekrytera medlemmar genom att utveckla och sprida information om Leitourgia i de nordiska länderna
- ◆ att arbeta med webb-sida och annan information

Ekonomi

Den ekonomiska grunden består av medlemsavgifter. Leitourgia har beviljats generösa bidrag från Sodalitium Majus Lundense i Lunds stift, från Kirkerådet i Den norske kirke och från Svenska kyrkan. Ett indirekt bidrag kom från Ekumeniskt Institut för Norden/Ekumenik i Norden, EIN, under de år då EINs kontor ansvarade bland annat för Leitourgias administration, utarbetande av program och information till medlemmarna.

Sammanfattning

Leitourgia har erbjudit en plattform för kunskap och reflektion om gudstjänst. Genom föreläsningar och genom presentation av enskilda arbeten i seminariegrupperna har deltagarna bearbetat och fördjupat liturgiska frågeställningar. Deras ökade kunskaper har lett till att de påverkat den liturgiska utvecklingen i sina respektive kyrkor/sammanhang.

Den akademiska forskningen är en bas för arbetet i Leitourgia men den praktiska erfarenheten och den praktiska tillämpningen finns i förgrunden.

Arbetet i seminariegrupperna mellan konferenserna har fungerat endast i undantagsfall, men lett till många kontakter över nations- och samfundsgränser.

Ekumeniken har varit en prioritet från början. Trots detta är det svårt att få ett ekumeniskt genomslag. Önskan att berika den liturgiska förståelsen tvärs över samfundsgränserna, försvaras genom de lutherska kyrkornas dominans i de nordiska länderna.

Det svenska deltagandet i Leitourgia har dominerat av praktiska och ekonomiska skäl. Glädjande nog ökar deltagandet och engagemanget i övriga nordiska länder.

Det är vår övertygelse att Leitourgia har betytt mycket för den liturgiska utvecklingen i Norden. Det är angeläget att intresset för liturgi hålls levande och för detta är mötet mellan teori och praktik en förutsättning.

Røster om Leitourgia

1. Hva har Leitourgia betydd for deg personlig?
2. Hva betyr Leitourgia for utviklingen av liturgisk arbeid i din kirke?
3. I hvilken retning ønsker du at den liturgiske teologien skal gå de neste 10 årene, og hvilken rolle ser du for deg at Leitourgia kan spille i denne utviklingen?

Kristín Tómasdóttir

1. Både professionellt och personligen har det varit mycket berikande för mig att delta i Leitourgias årsmöten i mina grannländer. Leitourgia är det stora internationella sammanhang som jag drar min liturgiska inspiration ifrån, och jag ser framemot att träffa vänner och besöka meningsfulla platser varje gång!
2. Oftast är det bara jag som befinner mig i Leitourgias sammanhang från mitt land. Jag tror det beror mer på ekonomiska orsaker, än på allmän nonchalans för gudstjänst och liturgisk teologi i Island! För min egen del har jag troget berättat det nyaste som hänt i handboksfrågor etc. för mina biskopar och ordförande. Hoppas det har varit till nytta....
3. I mitt sammanhang skulle jag vilja se en ny handbok i den isländska kyrkan som hämtar kunskap från utvecklingen i de andra nordiska länderna. Vi har jobbat jättelänge med handboksfrågor men nu ser det ut som de frågorna inte är så viktiga, i alla fall är inga pengar reserverade för det jobbet....

Jag hoppas Leitourgia kommer att giva både den nödvändiga inspirationen och utmaningen för min kyrkostyrelse att börja jobba på allvar med att ta in tankar och resurser från den nordiska liturgiska tanken!

Sixten Ekstrand

1. Leitourgia har gett mig inspirerande och nya kontakter som varit till hjälp i mitt arbete med gudstjänstliv och gudstjänstutveckling. Det är värdefullt att få följa med vad som händer inom andra kyrkor och traditioner. Även om allt inte kan kopieras och användas som sådant så ger det anledning till eftertanke och reflektion inför det egna arbetet med dessa frågor. Jag har även fått personliga kontakter som jag haft nytta av i andra sammanhang.

2. Det är svårt att peka på några direkta konsekvenser på det officiella planet eftersom vi redan slutfört arbetet med vår kyrkohandbok. Men kontakterna till Leitourgia har onekligen kunnat användas och i arbetsgrupper och andra liknande sammanhang har erfarenheterna och diskussionerna kring olika liturgiska frågor inom Leitourgia varit värdefulla att relatera till.

3. Utvecklingen går onekligen mot större mångfald och i det perspektivet är det viktigt för Leitourgia att följa med och kritiskt diskutera utvecklingen. Liturgin får inte bli en experimentverkstad för allt möjligt utan det bör hela tiden finnas en koppling till kyrkans tro och grunddokument.

Tine Årup Illum

1. Leitourgia er for mig personligt både faglig videreuddannelse, hands-on-liturgi og netværksarbejde. De fagligt-teologiske overvejelser tager dermed altid udgangspunkt i konkret oplevet liturgi, hvilket jeg finder meget troværdigt. Det er utrolig værdifuldt, at der er både kirkemusikere, præster, universitetsteologer, tekstilkunstnere m.fl. i Leitourgia. At være intenst sammen med så dedikerede mennesker i tre-fire døgn er utrolig inspirerende.

2. Leitourgia sprudler af gennemarbejdet liturgisk kreativitet, så det er altid muligt at tage helt konkret inspiration med hjem. Samtidig er der også altid inspiration til eftertanke og bearbejdelse ind i den lokale tradition. Leitourgia er med til at forny traditionen.

3 Set fra Danmark så er der to tendenser, som Leitourgia er/kan være en vigtig del af: dels opmærksomheden på at liturgi er et økumenisk anliggende og at der arbejdes seriøst med liturgi indenfor alle kristne traditioner - dels en stigende bevidsthed om, at gudstjenesten er menighedens, og det skal være muligt for den lokale menighed at

arbejde med gudstjenestelivet netop i deres kirke. Det kræver at liturgi anses som en teologisk disciplin (og ikke primært historisk), og lige præcis her tænker jeg, at Leitourgia kan være med til at holde fast i, at en troværdig fortsættelse af traditionen kræver dynamisk refleksion og fornyelse.

Leitourgia kan også være med til at vise, at samarbejde mellem faggrupper er både berigende og nødvendigt.

Martin Eriksson

1. Viktig mötesplats för en församlingspräst som inte längre har så mycket kontakt med akademien. Man träffar dem som arbetar med det man själv är intresserad av.
2. Erfarenheter från de andra nordiska kyrkorna ger perspektiv och kanske nya infallsvinklar. Man lär sig också av varandra när det gäller tankar kring liturgisk praxis.
3. Att liturgireformer framöver inte så mycket handlar om text i ritual som om utformning, gestaltande, "performance", där man tänker in gudsfolkets roll som medaktörer. Leitourgia har redan i en del föredrag börjat att pekat på detta.

Anne Jorunn Midtkil

1. Gjennom Leitourgia har jeg vært så heldig å få jobbe faglig sammen med andre i et liturgisk fagfelt vi ikke er så mange som fokuserer på. De første åra som en bonus i en stilling som hovedsakelig var administrativ, men etter hvert ble lagt til i de arbeidsoppgaver jeg har i dag. Som deltager i en av de mindre, men mer stabile gruppene, har jeg etablert gode faglige og personlige bånd som går langt utover Leitourgias årlige samlinger.
2. Leitourgia som utvekslingsarena for erfaringer mellom fagpersoner og særskilt liturgiske interesserte mennesker gir nyttige tilbakemeldinger og innspill til hverandre og arbeidet som gjøres. Spesielt finner jeg det verdifullt at vi som forening møtes hvert år, slik at responsen og utvekslingen får en kontinuitet vi ikke får fra mer tilfeldige sammenhenger, og at man kan fortsette de faglige diskusjonene med nye innspill neste år.

3. Våre samfunn blir stadig mindre homogene. Kirkelige liturgier, riter og felleskapshandlinger gjennomføres svært forskjellig og på de forskjelligste steder, og nå opplever vi dem i våre nærmiljø. Hvordan skal de forskjellige kirkesamfunn møte denne nye virkeligheten er et viktig spørsmål for framtiden. I denne sammenhengen kan Leitourgia være en utmerket arena der vi lærer av hverandre hvordan disse utfordringene kan møtes og integreres i våre forskjellige nordiske settinger.

Karl-Gunnar Ellverson var initiativtagare till Leitourgia och dess primus motor och ordförande de första åren. 2007 dog han efter en kort tids sjukdom. Konferensen samma år inleddes med en minnesstund. Karl-Gunnar Ellverson var en inkluderande person och detta präglade Leitourgia och inspirerade dem som kom i kontakt med honom.

Leitourgia

nordiskt liturgiskt nätverk

Leitourgia vill erbjuda en mötesplats för liturgisk teori och praxis.

Det praktiska gudstjänstlivets erfarenheter förenas med liturgisk teologi och med forskningens teoretiska reflektion kring riter och gudstjänst. Arbetsformen är seminarier kring bl a liturgi, språk, diakoni, konst och musik.

Det är viktigt att främja mötesplatser mellan kyrka och akademi. Forskning om gudstjänst måste stå i nära relation till ett levande gudstjänstliv. Den teologi som gestaltas i gudstjänsten behöver å andra sidan berikas av reflektion och kunskapsutveckling utanför gudstjänstrummet.

På Leitourgias hemsida finns kontakter till nätverket.

www.leitourgia.org